

100 de ani
de la naștere

Ion Livescu

E greu să cer amintiri școlarului care eram, la balconul Teatrului Național din Iași, când venea în turnee marele actor Ion Livescu. Într-adevăr, rețin doar un sentiment de măreție. L-am cunoscut mai bine pe Ion Livescu din propria sa carte : „Amintiri și scrieri despre teatru“, din documente ale vremii (puse la dispoziție, ca un pios omagiu, de către fiica actorului, Anca Livescu) din ceea ce a păstrat „fonoteca de aur“ de dincolo din lumea umbrelor. Actor, autor (al unor piese ca Floarea din Firenze, Cerșetorul, Îngerii lui Rafael), profesor la Conservator, animator și conducător al Teatrului Național etc., etc... ceea ce l-a caracterizat pe Ion Livescu a fost multilateralitatea.

Pentru a-l defini mai bine ce-ar fi să imaginăm un colocviu cu o masă a umbrelor, să reamintim ce-au spus cândva :

I. L. Caragiale :

„Mi-a părut bine. Ești un începător, care începe... ceva nou : vorbești ca oamenii !

Bravo !

Cum să mă supăr că mi-ai cerut părerea ?

M-aș fi supărat, firește, dacă ai juca prost.

Aud că amicul Costică Arion te-a numit la Conservator. Atunci, un sfat : înainte de-a le spune vreo parolă, pune mîna pe toți ăia de-acolo și tunde-i, rade-i, spală-i bine, și pe urmă vezi dacă au stofă sau ba. E spre

binele lor : mai toți sînt săraci și de ce să umble cu gulerul hainei soios din pricina lațelor !

Și dezvălă-i să vorbească ca la teatru...”

C. I. Nottara :

„Colegul Livescu, în acești 40 de ani de carieră, a adus instituției foloase reale ca artist și ca profesor la Conservator. Prin talentul și munca ce-a depus, a dovedit că

actorul, ca și poetul, pictorul și sculptorul, este într-adevăr un produs al naturii, pe care, însă, studiul îl desăvârșește : el și-a dat seama că pragmatica este pivotul pe care se reazimă talentul. Darurile exterioare își au însă și ele chemarea lor, deoarece prin ele se manifestă parte din talent și prin urmare se obține cu ele și parte din succes.

Livescu a pus în slujba teatrului toate darurile lăuntrice și exterioare, care au avut menirea să eucerească publicul“.

N. Iorga :

„Am apreciat totdeauna talentul D-tale ca și autoritatea pe care ți-ai cîștigat-o față de o mare parte dintre artiști.

Nu voi uita din colaborația noastră atitea momente care mi-au întărit părerea că D-ta ai tot ce se cere de la conducătorul unei scene românești în momentul de față și că în puține ceasuri ajungi a realiza ceea ce altora le-ar cere o muncă îndelungată“.

Liviu Rebreanu :

„Ion Livescu este în teatrul românesc tipul actorului organizat, inteligent și stăruitor.

De aceea a putut să se prezinte interesant în creații pe scenă și harnic în conducerea de instituții teatrale și organizare de spectacole“.

A. de Herz :

„Livescu este unul din acei societari ai Naționalului care-și are publicul lui și simpatiile sale foarte pronunțate. Este actorul conștiincios, căruia nu-i scapă cele mai mici amănunte, ce ajută la reliefarea unui rol, mai ales cînd este vorba de-a întrupa un tip : este actorul de compoziție, de la care generațiile tinere au de învățat cu foarte mult folos. Ceea ce caracterizează, în deosebi, geniul lui Livescu este inteligența scenică, pe care nu o au mulți actori. Veșnic în acțiune, trăindu-și mereu personajul pe care-l reprezintă, totdeauna atent la jocul partenerului, pentru a-l urmări sau a-l reduce la nivelul jocului său, care e totdeauna precis — Livescu este un element de-o netăgăduită valoare și de un folos însemnat pieselor moderne. Mai toate rolurile jucate de dînsul sînt creațiuni, ce se socotesc printre

cele mai bune în repertoriul teatrului românesc“.

Al. Davila :

„Livescu este un real talent. Baronul de Ligneul este, desigur, una din creațiile lui de seamă“.

G. Ciprian :

„Livescu !

Un adevărat boxeur. Știe să primească, știe să și dea. Cunoaște regulile luptei romane, dar e pentru trînta ciobănească — cu pîdică sau fără pîdică. Din pricina antrenamentului, maestrul Livescu luptă cu succes nu numai împotriva oamenilor, ci și împotriva timpului“.

Ion Marin Sadoveanu :

„Temperament combativ, Livescu a depășit, prin acțiuni mobilizate în afirmarea și apărarea artei actorului, cadrul activității actoricești. În epoca degradării teatrului, el vede primejdia, pledează pentru redresarea acestei arte și pentru a i se reda strălucirea, arătînd că ea nu este numai o distracție — cum o socotea 'umea burgheză —, ci și o înaltă școală de educare prin frumos a virtuților cetățenești. Actorul inteligent, cu prestigiu, de talia lui Ion Livescu, nu putea să nu fie și un excelent profesor de teatru. A avut elevi străluciți : N. Bălățeanu, Sirbu, Manu, Talianu, Critico, Șabighian și alții. În marea echipă a Teatrului Național din București, la începuturile evului modern, Livescu se așează alături de toți colegii săi de renume. Și pentru a ilustra, în încheiere, lupta pe care a dus-o în apărarea teatrului, cităm o frază scrisă de el în 1928 : „Arta trebuie să-și împletească rădăcinile adînci cu evoluția politică a unui neam. În felul în care a fost tratată arta la noi se reflectă golurile și minciunile unei societăți așezate pe temelii urite“.

(Rîndurile lui Ion Marin Sadoveanu au apărut în această revistă acum 10 ani — în 1963).

Au trecut 10 ani de atunci și 100 de ani de cînd în luna martie s-a născut Ion Livescu, figură proeminentă a teatrului românesc.

Al. P.

